

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.С. ЖУКОВСЬКОГО
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

ISSN 2073-803X

ГУМАНІТАРНИЙ ЧАСОПИС

*Вища атестаційна комісія України
затвердила збірник наукових праць
“Гуманітарний часопис”
як фахове видання з філософських наук
(Постанова Президії ВАК України
від 14.10.2009 р. № 1-05/4)*

2’2014

Гуманітарний часопис – збірник наукових праць.

Засновник – Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

Сфера розповсюдження – загальнодержавна.

Вид видання за цільовим призначенням – наукове.

Виходить чотири рази на рік.

Заснований в січні 2004 року.

Свідectво про державну реєстрацію – серія KB №8338 від 22.01.2004 р.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Кривцов В.С.**, доктор технічних наук, професор, ректор Національного аерокосмічного університету.

Головний редактор – **Копилов В.О.**, доктор філософських наук, професор, завкафедрою політології та історії, декан гуманітарного факультету Національного аерокосмічного університету.

Заступник головного редактора – **Проценко О.П.**, доктор філософських наук, професор, завідувача кафедрою філософії Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури.

Відповідальний секретар – **Черніснко В.О.**, доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії Національного аерокосмічного університету.

Байрачний К.О., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Національного аерокосмічного університету.

Будко В.В., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедрою філософії Харківської академії міського господарства.

Гайдачук О.В., доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного аерокосмічного університету.

Корабльова Н.С., доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичної та практичної філософії Харківського національного університету.

Кочарян О.С., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедрою психології Національного аерокосмічного університету.

Кузнєцов А.Ю., доктор філософських наук, професор ХАІ, завідувач кафедрою філософії Національного аерокосмічного університету.

Садіков Г.М., доктор біологічних наук, професор, професор кафедри психології Національного аерокосмічного університету.

Стародубцева Л.В., доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології Харківської державної академії культури.

Степаненко І.В., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Харківського національного педагогічного університету.

Степінко М.Т., доктор філософських наук, професор, професор Національного інституту стратегічних досліджень.

Рекомендовано до видання Вченою радою Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» (Протокол № 7, від 26.03.2014).

ББК 87.3 ISBN 966662-102-9

Ф 48

Гуманітарний часопис: Збірник наукових праць. – Харків: ХАІ. 2014. – №2 – 137 с.

Гуманітарний часопис містить наукові праці, які відображають широке коло філософських проблем історії та сучасності у галузі гносеології та феноменології, соціальної філософії, антропології та філософії культури.

Видання розраховане на наукових співробітників, викладачів філософії та інших гуманітарних дисциплін і всіх, хто цікавиться філософською проблематикою.

© Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», 2014

**Гуманітарному факультету
Національного аерокосмічного університету
імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»**

15 років!

Ювілейний рік – 2014-й – рік ювілеїв

10 років

«Гуманітарному часопису»!

Гуманітарному факультету Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» – 15 років. Звичайно, на тлі вічності Болонського університету або університету Аль-Карауїн це навіть не дитячий вік. Проте ми, і, як нам здається, аж ніяк не без жодних на те підстав, пишаємося цією датою й стигматизуємо її як цілком серйозний ювілей, адже якщо сам собі не створиш свята, ніхто його для тебе не вигадас, – саме ми, гуманітарії, знаємо цю істину як ніхто інший. Щоб поділитися своєю гордістю із зовнішнім світом, що професійно або аматорськи рефлексує у філософському проблемному полі, тобто з Вами, шановний читачу, ми вирішили на першій сторінці кожного номера цього – 2014-го – року друкувати присвяту. Сміливість такого нашого рішення детермінована, як мінімум, тим, що саме гуманітарний факультет Національного аерокосмічного університету став фундатором, мозком і мускулом формування й реалізації проекту «Гуманітарний часопис» – загальноукраїнського філософського збірника наукових праць. Безумовно, Ваші, шановний авторе й читачу, місце та роль у цьому складному процесі ми вважаємо надзвичайно важливими й вагомими.

З огляду на те, що цей, другий номер часопису побачить світ у квітні, а саме 22 квітня 2014 року, гуманітарному факультетові Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» виповниться 15 років, редакційна колегія вирішила повністю надати цей номер авторам з ювілейного факультету.

І ще одне, точніше, ще один ювілей. 2014-й рік – це 10 років активного існування в полі філософської рефлексії збірника наукових праць «Гуманітарний часопис». Так, так, як швидко летить час. Однак головне, що за цей, загалом дійсно невеликий проміжок часу ми разом спромоглися не просто створити загальнодержавний збірник наукових праць, але й заслужити певний авторитет і визнання. По-перше, протягом усього періоду існування збірник виходить вчасно, постійно й регулярно, тобто точно чотири рази на рік, і регулярність ця жодного разу не була порушена – зараз Ви тримаєте в руках 38-й номер. По-друге, авторами збірника є як провідні філософи України, так і молоді вчені-початківці – аспіранти, а іноді навіть і магістри, однак абсолютна більшість авторів кожного номера мають науковий ступінь доктора або кандидата наук. По-третє, наші автори хоча й не зовсім рівномірно, але презентують усі регіони України, часто в нас публікуються вчені із близького й далекого зарубіжжя. По-четверте, практично з перших років існування збірник був визнаний ВАК України як фахове видання з філософських наук. І цим обумовлена друга ювілейна присвята на першій сторінці. Ми прекрасно розуміємо, що нам є над чим працювати й до чого прямувати, і переконані, що до наступного ювілею журнал буде ще кращим у всіх аспектах.

Від імені всієї редакційної колегії хочу висловити сердечну подяку всім авторам і читачам нашого з Вами збірника за плідне співробітництво, ми прекрасно розуміємо весь фанатизм й ірраціоналізм нашої та Вашої роботи, однак світ не може нормально існувати без інтелектуальних фанатів, альтруїстів, закоханих в істину. Ми обіцяємо Вам завжди й скрізь усіляке сприяння на шляху пізнання та публікування.

Від імені й за дорученням
редакційної колегії «Гуманітарного часопису»
головний редактор,
доктор філософських наук, професор В. О. Копилов